

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

55. An Pontifex possit dispensare, ut Sacerdos celebret, vel laicus sumat
Eucharistiam non jejunos? Et an in aliquibus casibus licitum sit sumere
Eucharistiam fracto jejunio? Et an singulo quoque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

ablata vnaquam pro illa die. Cum ergo cardinali in illa Missa accipat communionem, non vt Sacerdos, nec celebrans, non potest eadem die sacrificare, nisi Pontifex peculiariter cum eo dispenseret, in hoc enim non est concessa facultas pro illa die, sed solum ad communicandum pluries celebrando, non ad communicandum pluries quotumodocumque; pro vt tunc fieret, si semel, aut bis in Missa, & semel extra missam communicaret. Ita Cardinalis de Lugo, cui ego adhaere, & idem dicendum est de Canonico Basilicae D. Petri, qui in die Natiuitatis cantat Euangelium in Missa, & sumit Eucharistiam a Sacerdote celebrante.

RESOL. LV.

An Pontifex possit dispensare, vt Sacerdos celebret, vel laicus sumat Eucharistiam non ieiunus? Et an in aliquibus casibus licitum sit sumere Eucharistiam factio ieiunio? Et an singulo quoque anno Pontifex dispenseret in ieiunio saltem tacite cum Cardinali, qui celebrat vltimam eo in nocte Natiuitatis Domini, vel an pro illa nocte in eius Capella Pontifex anticipet diem naturalem? Et quid Venetijs de Primitiis S. Marci ante mediam noctem in illa die celebrante? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 89.

§.1. Videtur negatiue respondendum; nam praecipuum de sumenda Eucharistia cum ieiunio naturali, esse praecipuum Christi, putauit Sor. in 4. disp. 12. quest. 5. art. 8. & probabile putauit Scotus disp. 8. quest. 3. & Gabriel lect. 10. Sed esse praecipuum institutum ab Ecclesia omnino dicendum est, & Patet ex Concilio Carthaginensi III. can. 29. Toletano VII. can. 2. Trullano VI. Synodi can. 29. & ex Concilio generali Constantiensi sess. 13. in initio. Et licet praedicta Concilia expriment solos Sacerdotes celebrantes, Ecclesiastica tamen consuetudo declarat, illud praecipuum omnes fideles communicantes comprehendisse, pro vt eam obligationem, & consuetudinem declararunt, & approbarunt Patres in Concilio Constantiensi sess. 19. paulo post principium, §. In nomine sanctae, & indiuiduae Trinitatis; his verbis: Sacerdotum Canonum auctoritas laudabilis, & approbata consuetudo Ecclesiae seruauit, & seruat, quod huiusmodi Sacramentum non debet confici post cenam, nec a fidelibus recipi non ieiunus, nisi in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis à iure, vel Ecclesia concessio, vel admisso; quod definit tanquam dogma contra eos, qui erroneè contrarium alterere praesumpserint. Colligitur etiam ex dicto canon. 6. Concilij Matifonensis III. cuius vltima verba sunt haec. Quaecumque reliquiae sacrificiorum post paractam Missam in Sacrario suspenderit quarta, et sexta feria innocentes ab illo cuius interest, ad Ecclesiam adducantur, & indicto eis ieiunio, eadem reliquias conspersas vino recipiant. Si ergo paruuli debebant esse ieiunij ad communicandum, a fortiori erat praecipuum ieiunij pro adultis.

2. Hoc supposito, respondet Amicus tom. 7. disp. 27. sess. 3. n. 29. hoc praecipuum non esse absolute, & simpliciter indispensabile, cum eadem Ecclesia, quae illud condidit, tollere, vel dispensare possit. Et de facto aliquando dispensauit, & idem, vt habetur in Concilio Carthaginensi III. in primitiua Ecclesia quinta feria Hebdomadae sanctae, ob singularem memoriam Corae Domini, & Sacerdotes celebrabant, & fideles communicabant cenatiuem mo-

rem seruatum fuisse aliquandiu in nonnullis priuatis Ecclesijs, testatur Augustinus Epistola 118. ad Ianuarium. Et singulo quoque anno Pontifex dispensat saltem tacite cum Cardinali qui celebrat in nocte Natiuitatis, vt sentit Pasqualigus.

3. Vnde verba illa apposita in die 24. Decembris in ordine recitandi diuinum Officiu in presio Romae hoc anno 1645. apud Dominicum Marcianum, videlicet, Missa huius sacratissima nocti debet celebrari post mediam noctem; aliter Sacerdos non celebraret ieiunus. Celebraturus ante mediam noctem ex privilegio, vel legitima consuetudine non dispensatur in ieiunio necessario ad Missam id est, à priuata nocte ieiunet, neque in Missa vigiliae sumat purificationem. Haec ibi, haec, inquam, verba sunt imis manca, & trunca; maximè cum liber ille sit impressus Romae. Nam, vt patet quibus, Eminentissimus Cardinalis, qui coram Pontifice celebrat in nocte Natiuitatis, in Missa vigiliae sumit Purificationem, & lautè, si vult, mandè comedit, vt notum est. Ergo verba supradicta intelligenda sunt de alijs hoc privilegio gaudentibus, vt nimirum possint in vigilia Natiuitatis dicere Missam ante mediam noctem; nam concedo debere esse ieiunus, vt facit Venetijs Primitiis sancti Marci. Sed ego puto cum Lugo, & Auerfa, quos alibi citauit. Summum Pontificem pro illa nocte in eius Capella anticipare diem naturalem, & idem Cardinalis celebrat illam Missam ieiunus, non obstante quòd mandè comederit.

4. Non desinam tamen hic adnotare etiam in aliquibus casibus licitum esse sumere Eucharistiam factio ieiunio, de quibus sigillatim agit Marchinus de sacrament. Ordinis, tract. 3. part. 3. cap. 3. num. 10. & seq.

RESOL. LVI.

An Pontifex possit dispensare, vt laici, vel etiam femina in articulo mortis ministrarent Sacramentum Eucharistiae sibi, & alijs? Et an prius laicus, & etiam femina non egeat dispensatione vt possit ministrare hoc Sacramentum infirmo, aut sibi in articulo mortis? Et an peccet mortaliter laicus, qui in peccato mortali deserret Eucharistiam ad infirmum ob extremam necessitatem illius? Et ex supra dicta questione deducitur, an in casu necessitatis possit Sacerdos seipsum communicare? Et quid deuotionis causa, qualibet diei hora, modo sit ieiunus, & absit scandalum? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 48.

§.1. Videtur negatiue respondendum, cum minister huius Sacramenti sit Sacerdos, vt patet ex Apostol. 1. Corinthi. 4. Sic nos existimemus homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, & loquebatur de Sacerdotibus. Habetur in iure cap. peruenit, de consecrat. dist. 2. Declaratum est in Tridentino vna cum attestatione perpetuae consuetudinis, & Apostolicae traditionis sess. 13. cap. 8. Semper in Ecclesia Dei mos fuit, vt laici à Sacerdotibus communionem acciperent, Sacerdotes autem celebrantes se ipsos communicarent; qui mos tanquam ex traditione Apostolica descendens, iure ac merito retineri debet. Dicique debet id fuisse institutum à Christo, quia sicut Sacerdotibus contulit potestatem conficiendi hoc Sacramentum, ita etiam commisit officium dispensandi. Et supponitur ab Ecclesia in Hymno corporis Christi cuius officium committi voluit solis Presbyteris,

Sup. hoc in tom. 2. tr. 2. Resol. 12. §. 1. Ar. id. & cur. sum in alio ver. f. eius an. not.

Sup. hoc Primitiis in tom. 2. tr. 3. Resol. 11. §. Nota verò inter principium & medium, cui sum in ver. Sed haec doctrina.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 2. ex doctrina Resol. 11. §. Et quidam Patres.